

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24-12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 39

Gorica - 25. septembra 1952 - Trst

Izhaja vsak četrtek

NAŠA POT

Življenjska pot slovenske manjšine v Italiji je kristalno jasna. Jasna je, ker izhaja neposredno iz žive slovenske zgodovine, ker nosi v sebi bogastvo narodne duhovne veličine in ker je nosilka najsvetejših narodnih idealov.

Življenjske poti si slovensko ljudstvo ne bo utiralo s kabalističnimi obrazi judovskega marksizma ali s framsonskimi utvarami liberalnih gesel, ker mu je pot dana po lastnem narodnem bistvu in razsvetljenju po trdi zgodovinski preiskavi. Zadoštuje, da se slovensko ljudstvo ozre na svojo zgodovino in da prisluhne svojemu najintimnejšemu bistvu, pa mu bo jasna pot, po kateri naj stopa v bodočnost. Zadoštuje, da ostane zvesto samemu sebi, to je, da je in hoče ostati slovensko, pa ve za svojo pot.

Zgodovina je uvrstila Slovence med narode s krščansko kulturo. Če je davnim slovenskim rodovom zasluga prva zarja krščanske kulture s sv. Cirilom in Metodoma, se je kulturna zgodovina Slovencev dejansko začela okrog l. 1000 z brižinskimi spomeniki, ki so javna izpoved krščanske vere, in se razcvetela ob začetku novega veka s protestantsko in katoliško versko obnovo, ki nam je dala poleg Trubarjevega Katekizma celo vrsto verskih knjig, ki so dolgo dobo predstavljale edino slovensko tiskano besedo. Živa beseda duhovnikov, ki so stoletja skoro edini izmed izobražencev ostali zvesti slov. ljudstvu, in slovenska verska literatura sta vdihnili prebujajočemu se slov. narodu krščanski obraz.

Slovenska narodna duša, ki je v svojih koreninah božja, je v svoji rasti in razpletu krščanska. Slovenska narodna pljuča dihaajo na globoko in široko v ozračju krščanske kulture. Kot se nad vaškami hišami dvigajo pod nebo cerkev, tako se nad družinskimi slikami v izbi dviga razpelo; kot so duše naših mater iskreno verne, tako so srca naših otrok svetleča nedolžnosti. Oko slovenskega človeka je še vedno uprto v nebo in njegov pogled v življenje je še vedno nadnaravnega značaja. Zato pa sta slovenskemu človeku najvišja ideala: Bog in narod. Bog - vir onstranske sreče in vzorni vzrok tostranske popolnosti; narod - po krščanski ljubezni osrečeno občestvo vseh slovenskih ljudi.

Iz vseh teh predpostavk pa izhaja z logično doslednostjo, v kakšni smeri naj gre vse javno življenje Slovencev na Tržaškem in v Italiji. Tukajšnji Slovenci, ki smo še vedno skoro v celoti zvesti otroci katoliške Cerkve, bomo stopali po stopnjah svojih očetov in dedov, ki so skušali graditi srečo novih rodov na osnovi božjih in cerkvenih zakonov, ki so varen temelj resnične in nevarljive blaginje. V luči krščanskega resnic in nezmotljivega učenstva kat. Cerkve bomo urejali svoje zasebno in javno življenje, svoje družinske in družabne odnose in tudi svoje svetovnonazorsko ter politično gledanje.

Svojo usodo bomo vzeli v svoje roke. Ne bomo je zaupavali propovednikom tujih ideologij in nočemo je vezati na lažnjiva gibanja, ki obljublajo raj na zemlji, a ostvarjajo pekel. Slovensko ljudstvo v Italiji in na STO-ju bo šlo slovensko pot, pot narodno zavednih in versko prepričanih stvariteljev resnične narodne sreče in blaginje.

Angleški minister Eden v Jugoslaviji Nobene rešitve v tržaškem vprašanju

V zadnjem političnem pregledu smo svoje čitatelje obvestili o zborovanju ministrskega sveta in parlamenta »Male Evrope« v Luksemburgu in v Strassburgu, ki jo tvorijo Francija, Nemčija in Italija ter tri države takojenovanega Beneluksa. Imenovano zborovanje se je vršilo od 8. do 12. septembra. Poleg te federativne »Male Evrope« pa postoji tudi širša evropska mednarodna skupnost s svojim najvišjim organom, ki se imenuje »Evropski svet«. Člani te širše evropske skupnosti so tudi Anglija ter skandinavske države. »Malo Evrope« tvori do danes le šest držav, širši Evropi pa pripada 14 držav. Glavna razlika med obema organizacijama je ta: Mala Evropa je osnovana na federativnem načelu, je nadnarodna in naddržavna, in zato se v njej sklepa in glasuje na osnovi navadne večine, širša Evropa pa je le posvetovalni organizem, njeni sklepi niso za pripadajoče države obvezni, marveč le nekaki nasveti. Evropski svet je zboroval v Strassburgu od 15.-18. septembra. V ponedeljek je na zborovanju »Evropskega sveta« govoril Eden. Eden se je ob začetku svojega govora poklonil spominu bivšega zunanjega ministra in enega največjih italijanskih diplomatov, grofa Sforze, ki so ga pokopali v soboto 6. septembra v njegovem rodnem mestu. »Sforza je večkrat obsijal s svojim velikim duhom razprave Evropskega sveta in kot večkratni zunanji minister Italije si je pridobil spoštovanje vsega sveta«, je izjavil Eden. Nato pa je Eden poudaril voljo Anglije sodelovanja v vseh evropskih ustanovah.

Ustanovitev »Evropskega sveta« je pomenila ostvaritev, ki je omogočila evropskemu kontinentu, da je ponovno pridobil vero v sebe. Edinstvo Evrope ni enostavno, ker je ena izmed značilnosti kontinenta njena vsestranska različnost. Gre za različne rase, jezika, značaja, tradicij, delavnih metod, kulta in sloga in pravilno je, da se te različnosti ohranijo. Eden pa je v svojem govoru še zlasti poudaril dejstvo, da se je nevarnost napada na evropski kontinent znatno zmanjšala zaradi trdnosti in odločnosti svobodnih narodov do obrambe. Napad Zapada bi bil za napadalca prenevarna pustolovščina. Toda vojaška pripravljenost ne sme onemogočiti ali omejiti možnosti stvarnih pogajanj z Rusijo. Nasprotno, Eden je prepričan, da rast vojaške moči Zapada le podpira stvar miru.

V torek pa je govoril v Evropskem svetu De Gasperi. De Gasperi je pohvalil Edenove predloge. Skupnost šestih naj bo osrednji zamelek vedno širšega združevanja, ki naj se razvija od koraka do koraka. Od ožjih organizmov, kakor n. pr. je klarskega in premogovnega poola in politične federacije šestih držav bo dobival svojo moč Evropski svet. Treba bo postopati po preizkušeni britanski formuli, to je po izkustveni poti. Izkustvo nam bo narekovalo najboljšo metodo, da dospemo do ustroja, ki bo v svoji celoti podoben britanskemu Commonwealthu, to je povezanosti angleških dominionov s svojim središčem v Angliji. Tako je De Gasperi docela izrazil svojo solidarnost z Edenovimi predlogi.

Glavni del Titovega govora pa je bil posvečen tržaškemu problemu. V tem političnem delu svojega govora je razložil stališče Jugoslavije do tega problema. Tržaški narod naj svobodno vlada svoje ozemlje. Trst mora biti neodvisen, upravo naj kontrolira guverner in viceguverner, ki naj bosta imenovana izmenoma po tri leta Italijana odnosno Jugoslavan. To je oblika kondominija ali souprave, ki jo smatra Tito za edino mogočo osnovo sporazuma med Italijo in Jugoslavijo, ki lahko zajamči trajno in mirno sožitje ter enakopravnost med obema narodoma in državama ob Jadranu. Nato je Tito povrstil zavrnili vse italijanske predloge: tristransko izjavo, plebiscit in nepretrgano narodnostno črto. Vsaka delitev tržaškega ozemlja bi bila v škodo Jugoslavije in bi bila le vir novih nemirov in nesporazumov med Italijo in Jugoslavijo; Jugoslavija pa hoče živeti v trajnem sporazumu z vsemi svojimi sosedi in še najbolj z Italijo. Tito je odklonil energično vsak pritisk na Jugoslavijo, da bi se z Italijo sporazumela glede Trsta v svojo škodo. »Momento Sera« je namreč pred kratkim napisal tole: »Sedaj morajo vzeti zapadne sile v eno roko palico, v drugo pa kruh in reči Jugoslaviji: Izberite kruh ali palico«. Tulahko povemo, da niso jugoslovanski narodi prejeli nikoli od nikogar hrane pod grožnjo palice in da je ne bodo pod takimi pogoji nikoli od nikogar prejeli.

Naše ljudstvo je preveč ponosno, da bi to sprejelo, je dobesedno izjavil Tito. Schuman in Eden sta že poznala Titov govor, ko so z De Gasperijem razpravljali o tržaškem problemu v Strassburgu. Angleški tisk je Titov govor pohvalil in o njem pisal, da je umesten in korekten. Sicer pa je Tito v svojem govoru posebno poudaril, da je najbolj pametno, da se končna rešitev tržaškega problema odloži in da naj začne Jugoslavija in Italija sodelovati na raznih popriščih, zlasti gospodarskem in obrambnem in se sporazumeta o Trstu, ko napoči ugodnejši trenutek.

Edenovo slovo Jugoslaviji

Eden je pretekli teden odpotoval v Jugoslavijo ter ostal tam cel teden. Najprej se je razgovarjal s Kardeljem in drugimi funkcionarji zunanjega ministrstva. Drugi dan je priredil v čast Edena in njegove gospe Tito v Belem dvoru na Dedenjah svečano kosilo. Razume se, da se je Eden razgovarjal o Trstu s Kardeljem in Titom na dolgo in široko, toda o Trstu ni hotel Eden podati nobene izjave. V soboto popoldne je Eden odletel v Dubrovnik. V ponedeljek se je z letalom podal na Brdo, da se dokončno dogovori s Titom. V torek jutraj je odšel z ljubljanskega letališča na Dunaj.

Na dnevnem redu dunajskih razgovorov je tudi tržaški problem. Javljajo, da bo Tito v kratkem obiskal London, kamor ga je povabil Churchill v posebni poslanici, ki mu jo je izročil Eden.

Za bodočnost naših šol

Mesec september je vsako leto za otroke kaj neprijeten mesec, ko se neha njihovo brezskrbno počitniško življenje in se morajo zapisati še za eno leto v šolo. Za starše pa je to mesec novih skrbi. V katero šolo vpisati otroka, morda v strokovno ali na gimnazijo, na učiteljsko ali na licej? Poleg teh skrbi so druge bolj materialne značaja. Otroku bo treba nove obleke, obvala za zimo, kup denarja za knjige. Skrbi pač brez števila za starše. Toda to so stvari, ki niso tako bistvene in važne za narodno celoto. Te in slične skrbi bo vsakdo premagal sam. Danes gre za nekaj važnejšega. Gre za obstanek naših šol.

V šol. letu 1949/50 so slovenske šole v Italiji dosegle svoj višek. Imeli smo polnoštevilne razrede, močan naraščaj. Upanje je bilo trdno, da bomo v šoli vzdržali kakršnokoli pritisk. Toda prišlo je nepričakovano pred božičnimi prazniki, da so rimske oblasti na šuntanje goriških prepovedale optantom obiskovanje slovenskih šol vseh vrst. Zgrozili smo se ob tem in zaječali. Tudi protestirali. Toda kaj zmore protest človeka, čeprav je vsa pravica tega sveta na njegovi strani, če je dan v roke na milost in nemilost ljudem, ki so se zakleli, da ga uničijo?

Z izgonom optantov iz šol, je bil dan strašno hud udarec posebnemu našemu ljudskemu šolstvu. Od tedaj naprej si naše ljudske šole niso več opomogle. Vsako leto prisostvujemo, kako usihajo. Razredi se redčijo. Ko se kak razred dovolj razredči, ga ukinejo in združijo dva v enega. Tako se stalno manjša število slovenskih razredov. In posledica? Prilike za ukinitev slovenskih šol so vedno številnejše. Lani so ukinili šolo v Krmini, letos mislijo ukiniti dva razreda v Gorici. Tako bo ljudska šola v ulici Randaccio postala štirirazrednica. Tudi izven mesta bodo ukinili kak razred.

Da naše šole usihajo, ni krivda samo na krivičnih ukrepih ital. oblasti do optantov, temveč tudi na nas samih. Saj slovenske družine nimajo več otrok! Enega, morda dva in stop! Poglejmo po nekaterih vaseh. Par ital. družin napolnjuje svoje razrede.

da je veselje; številnejše slovenske družine pa pustijo, da jim razrede zapirajo, ker ni naraščaja. Bela kuga nas vodi tudi v narodno smrt!

In potem začevstvo tolikih slovenskih staršev. Ker jih je sosed v jezi zmerjala, da so »ščavci ali vitini«, si ne upajo več poslati otroka v slovensko šolo. Druge so na delu vprašali, kam pošljajo otroka v šolo, pa so se takoj zbalili že samo zaradi takega vprašanja in sklenili, da ne pošljejo več otrok v slovensko šolo. Znano je tudi, da se včasih prikažejo na vratih možje postave in vprašajo po sličnih informacijah. Pa je zopet strah v kosteh in prva prilika je dovolj, da otroka prepšejo na ital. šolo, ne oziraje se prav nič na moralno in tudi poznejšo materialno škodo, ki jo bo otrok utrpel, saj bo na ital. šoli otroku zaprt vse slovenski in z njim slovenski svet. Kako bi morali ostati taki starši osramočeni pred slovenskimi begunci in izseljenci, ki v tujini skrbijo na vse načine, da njihovi otroci ostanejo Slovenci. K sreči naj si vzamemo besede patra Teotima, velikega prijatelja holandskih slovenskih izseljencev. Takole je ta mož govoril tik pred svojo smrtjo slovenskim staršem letos 23. marca:

»Dragi Slovenci! Kako bo lepo, ko bomo slišali naše otroke govoriti v njihovem slovenskem jeziku. Veselimo se njih napredka. Zahvaliti se moramo vsem, ki se trudijo, da bi postali vaši otroci res pravi Slovenci. Pa tudi starši se morate zavedati svoje dolžnosti. Poznam očeta, ki mi je rekel: Moji otroci ne smejo v družini drugače govoriti kakor slovenski. Tako morate zahtevati od vaših otrok vi vsi, dragi slovenski starši. Ko bodo otroci odrasli, vam bodo za to hvaležni. Zato pa držimo skupaj in delajmo prav vsi. Le tako bomo dosegli svoj cilj.« (Glasnik Marije Pomagaj, št. 4, 1952).

Ob dejstvih, ki nam jih kaže naše šolstvo, se moramo zamisliti mi vsi, ki nam je mar blagor našega naroda. Naš sklep mora biti, da hočemo nepristransko podpreti slovensko šolo z vsemi svojimi močmi. Slovenska šola mora živeti!

Evropski politiki in STO

V ponedeljek 15. septembra se je De Gasperi razgovarjal pred svojim govorom o tržaškem problemu najprej s francoskim zunanjim ministrom Schumanom in zvečer je povabil na večerjo, ki se je vršila na italijanskem konzulatu, Edena. O tržaškem problemu sta se izčrpno razgovorila tudi Schuman in Eden. Schuman je, kakor poročajo italijanski listi, Edenu predložil gledanje Francije, ki zagovarja stališče nevtalnosti zapadnih velesil do tržaškega problema. Francozi so prepričani, da je treba prepustiti Beogradu in Rimu, da najdeta osnovo sporazuma, in se izogniti vsaki obliki intervencije ali pritiska. Minister Eden se je udeležil večerje na sedežu italijanske delegacije; sprejel ga je De Gasperi; razgovor in večerja sta trajala 3 ure.

O dogodku je bilo objavljeno naslednje uradno poročilo: »Gospod Eden je bil ta večer gost predsednika

De Gasperija na intimni večerji na sedežu italijanskega zastopstva pri Evropskem svetu v Strassburgu. Pri večerji sta imela državnik dolga in pristrčen razgovor, med katerim sta pregledala splošen politični položaj s posebnim ozirom na Sredozemlje, na problem Evropskega sveta in je klarsko premogovne ter obrambne evropske skupnosti. Ministra sta si izmenjala tudi svoja gledanja o Tržaškem svobodnem ozemlju in De Gasperi je očitno stališče Italije do tega problema.«

Zastopnik italijanskega zunanjega ministrstva Perrone Capano je tako le opredil stališče Italije do tržaškega problema: »Očitno je, da ne ostane nič drugega kot zahtevati celotno izvršitev tristranske izjave od 1948. leta, če se onemogoči rešitev na podlagi medsebojnega sporazuma, ki ga je predvidel predlog »nepretrgane etnične narodnostne črte«.

jo nudile in jo nudijo Jugoslaviji Amerika, Anglija in Francija. Obširno je govoril tudi o pritisku, ki ga izvajajo razni obiskovalci v Jugoslaviji, ki se ne strinjajo z njegovim režimom; ti kritiki mu priporočajo, naj uvede v Jugoslaviji več resnične in stvarne zapadne demokracije; odkritosrečno je priznal, da ga ti očitki utrujajo.

Pred resnimi očitki se Tito brani, kolikor ve in more, vendar njegova obramba ne more imeti prav nobene učinka na zapadnega človeka.

„Izberite kruh ali palico“ predlaga italijanski list „Momento Sera“

V nedeljo 14. septembra je imel Tito v Dolenjskih Toplicah velik govor pred ogromnimi ljudskimi množicami ob priliki 10. obletnice ustanovitve prvih partizanskih brigad. V uvodu govora je Tito podal zgodovino osvobodilne borbe proti okupatorju, za tem je zavzel stališče do Sovjetske Rusije, ki je hotela Jugoslavo »bratsko zaslužniti Sovjetski zvezi«. Nadalje je Tito govoril o ogromni škodi 134 milijard dinarjev, ki jo je v Jugoslaviji povzročila letošnja suša in veliki pomoči, ki so

Sedemnajsta nedelja po binkošti

Iz svetega evangelija po Mateju
(22, 34-46)

Tisti čas so pristopili k Jezusu farizeji in nekdo izmed njih, ki je bil učitelj postave, ga je hotel skušati in ga je vprašal: »Učenik, katera je največja zapoved v postavi?« Jezus mu je odgovoril: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem. To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej enaka: 'Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe'. Na teh dveh postavah stoji vsa postava in preroki.«

Ko so pa bili farizeji zbrani, jih je Jezus vprašal: »Kaj se vam zdi o Kristusu, čigav sin je?« Odgovore mu: »Davidova«. Reče jim: »Kako ga torej David imenuje v duhu Gospoda, ko pravi: »Gospod je rekel mojemu Gospodu: Sedi na mojo desnico, dokler ne položim tvojih sovražnikov za podnožje tvojih nog.« Če ga torej David imenuje Gospoda, kako je njegov sin?« In nobeden mu ni mogel ne besede odgovoriti in od tega dne se ga tudi ni nihče več drznil še kaj vprašati.

*

ZAPOVED LJUBEZNI - NAJVEČJA ZAPOVED!

Učitelj postave, judovski teolog, se ni preblizal Kristusu s pravim namenom, ni iskal luči, ne resnice, da bi jo spoznal in potem tudi vršil, ko je vprašal Gospoda, katera je največja zapoved, in če največja, tudi najvažnejša. Z dvojno dušo se je približal Jezusu, ne da bi prejel dobro, marveč, da bi zlo delal. V zadrego bi rad spravil Učenika - če bi bilo seveda mogoče! - s svojimi navidez dobrimi in gorečimi vprašanji; iskal je v Gospodovih odgovorih kaj takega, kar bi služilo kot vzrok obtožbe. Hotel ga je skušati! Kako velike skrivnosti skriva v sebi napuh, zloba človeka! In kako zaslepi človeka!

Moremo pričakovati kaj dobrega, če gremo iskati resnico z lažjo in hinavščino, s hudobnim srcem? Skoro je res, da človek ne ve več, kaj se hujšega si izmisliti, da bi žalil Boga, da bi si nakopal nase božje sovraštvo in božjo jezo!

H Kristusu moramo iti ne z lažjo, marveč z resničnim hrepenenjem in gorečo molitvijo. Ibi h Kristusu kakor slepeca pred Jeriho: »Gospod, da se odpro najine oči« (Mt 20, 33); kakor gobaveci: »Jezus, Učenik, usmili se nas!« (Lk 17, 13); kakor Zaheji, ki je želel videti Jezusa (Lk 19, 3); kakor Samaritanka, ki je Gospoda prosila: »Gospod, daj mi te vode« (Jn 4, 15); kakor Magdalena, ki je jokaje brisala hudoobjo svojih grehov: naša pot h Kristusu vodi obžalovanje napak, poklonitev naše ljubezni, prošnja za odpustenje!

*

Odgovor na vprašanje je ta učenik postave tudi prejel: »Ljubi Boga! Ljubi bližnjega kakor samega sebe!« Kako potrebno je spet si v spomin priklicati to veliko zapoved krščanstva v času, ko se zdi, da je ljubezen zgine s sveta! Ljudje so na to zapoved pozabili, ne poznajo več ljubezni, zato pa so tudi pozabili, da so si bratje! Zdi se, da se uresničujejo Gospodove besede: »Vstal bo narod proti narodu, kraljestvo proti kraljestvu!« (Mt 24, 7). Ves svet je kakor vulkan, iz katerega bruhajo žalostni in krvavi spopadi. Koliko narodov je radi socialnih sporov uničenih, strankarski boji slabe druge, vojna - resnična ali »mrzla« med narodi je na dnevnem redu.

V sreih ljudi je ugasnil ogenj ljubezni, one ljubezni, ki prihaja od Boga in jo Bog hrani, ona ljubezen, ki naj bi videla v bližnjem sebe samega, ki naj bi naredila vse narode sveta za veliko družino, razdeljeno sicer po volji božje Previdnosti v različne domovine, a v resnici povezane med seboj. Ker manjka te ljubezni, je sad današnjega sveta le samoljubje in sovraštvo z njihovi-

mi neštevilnimi in žalostnimi sadovi!

Da na razburkani svet spet pride mir in ljubezen, morajo ljudje živeti zapoved ljubezni in ljubiti svojega bližnjega kakor samega sebe ne samo v besedi, marveč tudi v dejanju!

Kako ljubezen izkazovati, nam to pove v današnjem berilu sveti Pavel. Takole našteva: v vsej ponižnosti in krotkosti: to sta kreposti, ki približata človeka človeku in preprečita toliko nevednosti;

s potrpežljivostjo: krepost, ki pre-

Iz življenja Cerkve

Svete podobe prodajajo

Kakor poroča agencija ARI, so bile mogoče dragocene iz katoliških cerkva na Češkoslovaškem, ki so predstavljale veliko umetniško vrednost, prepeljene in prodane v Ameriki in drugih državah z visoko valuto.

Posle prodaje opravlja posebna češkoslovaška trgovska družba, ki ima svoj sedež v Zürichu. Ta družba je pooblašena po češkoslovaškem ministru za zunanje zadeve, da prodaja v tujino umetniška dela, ki so zaplenjena na Češkoslovaškem. Zadnje čase so ta družba in njeni švicarski pomočniki prodajali v prvi vrsti slike in druga umetniška dela, vzeta katoliškim cerkvam na Češkoslovaškem. Vse te slike in druge cerkvene umetnine izhajajo iz zaplomb, ki so se svoj čas vršile na podlagi posebnega odloka urada za cerkvene zadeve, ki ga vodi minister Fierlinger. Dekret pooblašča različne komisije, da napravijo seznam vse cerkvene imovine, da ugotove, kaj je odveč in ne brezpogojno potrebno za opravljanje verskih obredov. Odvišne stvari nato zbirajo v Pragi, odkoder jih nato pošiljajo v inozemstvo proti primernemu plačilu v dolarjih, zlasti v USA.

Katoličani v Egiptu

Zaradi zadnjih dogodkov se vsi več ali manj zanimajo za Egipt. Egipt ima 20 milijonov prebivalcev. Od teh je 200.000 katoličanov. Večina prebivalcev je muslimanska. 1.200.000 je kristjanov protestantov in pravoslavcev, 60.000 pa židov. L. 1947 je Egipt uvel diplomatske odnose z Vatikanom. Apostolski internunij mons. Levane predstavlja in zastopa v Egiptu Sveto stolico.

Egiptanska vlada prizna katoliško šolsko združenje, ki je bilo ustanovljeno l. 1911, ki vzdržuje katoliški šolski pouk v 122 šolah z 10.000 dijaki. Pončujejo jih franciskani, jezuiti in redovnice raznih kongregacij.

Leta 1951 je bil prvič v zgodovini Egipta katoličan izvoljen za poslanca.

Med protiangliškimi demonstracijami so se vršile tudi protikatoliške demonstracije. Zaenkrat se ni mogoče predvideti, poroča agencija KIPA, kakšen bo položaj katoliške cerkve po zadnjih političnih dogodkih v deželi.

Katoliški shod v Avstriji

11. septembra se je na Dunaju pričel katoliški dan v Avstriji. Ob pričetku so darovali slovesno sveto mašo ob navzočnosti kardinala Imitzerja. Sveta maša je bila brana v stolnici sv. Štefana na Dunaju. Med udeleženci je tudi zvezni predsednik Koerner. Avstrijske oblasti so vsem udeležencem zagotovile stanovanje in vso drugo pomoč. Poštna uprava je izdala ob tej priliki posebno spominsko znamko. Razen tega je organizirala posebne poštne urade, ki so uradovali samo za čas kongresa. Katoliški dan je prvi po letu 1933, t.j. po okupaciji Avstrije po nacistih. V teku tega katoliškega dne so na več krajih člani katoliških mladinskih organizacij imeli spominske svečanosti na bitko v septembru 1683, ko so krščanske vojske s pomočjo poljskih čet pregnale Turke izpred Dunaja in tako preprečile izredno nevarnost, ki je takrat grozila krščanstvu.

Med drugimi manifestacijami bo v teku katoliškega dne tudi znanstveni kongres in razstava katoliških knjig spisanih po l. 1945 v nemškem jeziku. Del razstave je prihranjen za dela znamenitih spreobrnjenec h katoliški veri iz vseh delov sveta.

prečuje divjost, prepire, nasilje in maščevanje;

prenašaje drug drugega v ljubezni: koliko napak imamo vsi, ki žalijo bližnjega proti naši volji, zato pa ljubezen, ki prihaja od Očeta in naša srea, vidi v vseh brate. »Opominjam vas torej: živite, kakor se spodobi za poklice... v vsej ponižnosti in krotkosti, s potrpežljivostjo: drug drugega prenašajte v ljubezni in trudite se, da ohranite edinost duha z vezjo miru!« (Ef 4, 1-6).

*

Pojdimo h Kristusu v ponižnosti, k Njemu, ki nas je ljubil zares in se iz ljubezni do nas ponižal in ga prosimo, da nam vzame naše trdo kamenito srce in nam da res pravo, čuteče srce, ki naj ga napolni s pravo ljubeznijo do Boga in do bližnjega. Krščanska ljubezen naših src pa bodi katoliška, kakor je vera, ki jo izpovedujemo, katoliška: vse in vsakega objema v svoje naročje!

200.000 vernikov je prisostvovalo slovesni pontifikalni sveti maši, ki jo je ob zaključku avstrijskega katoliškega dne daroval papeški legat kardinal Imitzer. Navzoči so bili apostolski nuncij Mons. Delle Piane, avstrijski episkopat, predsednik republike Teodor Koerner in predstavniki francoskih, angleških in ameriških zasedbenih oblasti, kancler Figl, zastopniki vlade in številni drugi zastopniki avstrijskih in inozemskih oblasti.

Svečan zaključek katoliškega dne je bil popoldne, ko je ogromna množica navdušeno poslušala radijsko poslanico svetega očeta.

V Koloseju

Stotine delavcev ureja oder in sedeže v rimskem koloseju. V areni namreč namerava v kratkem pričeti z igrami iz časov rimskega imperija.

Katol. znanstvenik

Slavni katoliški nemški biolog prof. Herman Muckermann je praznoval 30. avgusta 75. letnico svojega rojstva. Je ravnatelj Zavoda za antropologijo in profesor na tehnični univerzi v Charlottenburgu. Profesor Muckermann je znan po vsej Nemčiji in inozemstvu po svojih znanstvenih delih o evgenetiki. Je brat slovitega jezuita patra Friderika Muckermanna, znanega pridigarja, ki je umrl l. 1946 v Sviči. Bil je dolgo preganjan od nacističnega režima.

Junaški škof

Newyork Times se je nedavno bavil v obširnem članku s smrtjo škofa Forda, ki je nedavno umrl v zaporih v komunistični Kitajski. Članek opisuje škofa kot enega najodličnejših misijonarjev, ki si je med kitajskim prebivalstvom zaradi svoje globoke pobožnosti pridobil ljubezen in spoštovanje vseh, s katerimi je prišel v dotik. Njujorski časopis nadaljuje, da se je svet sedaj že naučil, kaj more pričakovati od Mao Tse Tungja in njegovih pajdašev.

Malikovanje Stalina

Agencija Unio Press Service poroča, da Moskva povzdiguje in proslavlja Stalina v Sovjetski zvezi tako, da to presega vse meje in da se ne da primerjati s kakršnokoli versko proslavo. Za primer navaja Unio Press Service knjigo, ki je namenjena sovjetski mladini in se imenuje »Zemlja Ruskajev«. Tam je med drugim navedeno tudi tole: »Stalin, tvoje ime večno odmeva v naših sreih in tu v Kremlju lebdi na vseh krajih tvoja prisotnost. Gremo tja, kamor si ti stopil samo za hip. Poklekimo, tovariši, in poljubimo svete stopnike njegovih nog«. Unio Press Service komentira te citate in pravi, da je res, da tam, kjer skušajo s silo iztrebiti iz človeške vesti čiščenje pravega Boga, zapadejo v vedno malikovalstvo.

Če ni duhovnikov

Vsak dan umre nad 650 katoliških Filipincev, od katerih večina ne prejme sv. popotnice. Tako stanje bo trajalo vse do tlej, dokler bo kot je sedaj na Filipinih, en duhovnik za 7000 vernikov. Župnije so zelo obširne in tri četrti Filipincev ne more prisostvovati nedeljski sveti maši. Na filipinskih otokih je 2.400 duhovnikov. Ti morajo skrbeti za 16 milijonov vernikov in pokristjaniti milijone prebivalcev, ki so še pogani.

Nagovor svetega očeta zvezdoslovcem

II. DELO RAZISKUJOČEGA DUHA

V drugem delu svojega govora je slavil sv. oče delo človeškega duha, ki si je podvrgel neizmerno vesoljstvo.

To delo je v resnici ogromno, pravi sv. oče, če pomislimo na začetno točko, odkoder se je dvignil tako čudovito proti nebu. Njegovi čuti imajo namreč le omejeno spoznalno moč ter so navezani na bližnji prostor in čas. Prva zasluga človeškega duha je bila, da je podrl ozko mejo, ki je postavljena njegovim čutom od same narave, s tem, da je iznašel orodje, ki je povečalo moč in natančnost njegovih čutov: iznašel je teleskop, ki je skoraj odpravil daljavo med očesom in zvezdami. Iznašel je fotografsko ploščo, ki zbira in zaznamuje še tako šibke žarke najbolj oddaljenih meglice. Izmisli si je na tisoče razumnih metod, samo da bi mogel odkriti najbolj skrite pojave v naravi.

Človekov duh preiskuje naravo s pomočjo raznih eksperimentov v laboratoriju ter sklepa na nove postavbe. Poznanje molekularnih spektrov mu omogoča, da preiskuje gotovo ozračje zunanjih planetov ter da more določiti sestavo, temperaturo in gostoto njihovih plinov. Poslušajoč se teorije in ugotovitev spektroskopične vede driga svoj pogled do zvezd stalnic ter zbira natančne podatke o sestavi, temperaturi, gostoti in ionizaciji njihovih skrivnostnih ozračij. S pomočjo moderne teorije o kvantnih tolmači spektralne črte ter nam razlaga njihovo pripadnost in izvor. Niti globoke sončne notranjosti se ne morejo odtegniti njegovemu bistrenu pogledu, tako da more slediti razkranju materije ter da nekako prisostvuje nuklearnim procesom, ki se vršijo v notranjosti Sonca in nadomestujejo energijo, ki jo izžareva Sonce že na milijarde let. Neustrašeni in drzni človekov duh se ne ustavi pred še tako katastrofalnimi pojavi kake »nove« ali »supernove« zvezde, meri velikansko hitrost izbruhanih plinov ter poskuša razložiti njihove vzroke. Obenem hiti za bežičimi meglicami, se vrača po poti, ki so jo napravile te v preteklih milijardah let ter prisostvuje nekako razvoju vseмирja ob jutru njegovega ustvarjanja.

Kaj je torej duh tega malega človeka, ki se kot materija izgublja v oceanu vesolja in ki si je vseeno upal pričakovati od svojih brezmejno malenkostnih čutov, da mu odkrijejo obraz in zgodovino neizmernega vesolja in ki so mu eno in drugo tudi razkrili? Na to vprašanje more biti le en povsem jasen odgovor in ta je, da pripada človekov duh k vrsti bitij, ki so bistveno različna od materije ter vzhvišena nad njo, četudi bi bila ta brezmejno ogromna in velika.

III. VEČNI STVARNIKOV DUH

Slednjič se nam samo ob sebi vrinja vprašanje, ali bo mogel človekov duh rešiti poslednje uganke, ki jih krije v sebi, ali pa so morda skrivnosti narave tako ogromne in skrite, da jim človekov duh radi svoje notranje omejenosti in nesozmernosti ne bo mogel priti nikoli do dna? Odgovor velikih duhov, ki so v skrivnosti vesolja najgloblje prodrli, je zelo skromen in previden: Mi smo, pravijo ti ljudje, šele ob začetku; dolga je pot, ki jo bo treba prehoditi in ki jo bomo tudi neumorno prehodili, vendar ni nobene verjetnosti, da bi mogli tudi najbolj genialen raziskovalec spoznati in tem manj rešiti vse uganke, ki so skrite v tavnem vesoljstvu. Te uganke zahtevajo bivanje neskončno vzhvišena Duha, Duha božjega Stvarnika, ki vse, kar biva, ustvarja, ohranja in vlada in ki s svojim neskončnim pogledom (intuicijo) pregleduje in razume, tako danes kakor ob zori prvega dneva ustvarjanja, »ko se je razprostiral nad vodami« (Gen 1,2).

Srečno in nadčutno je to srečanje človekovega duha z Duhom Stvarnika pri opazovanju vesolja. Ta Duh je v resnici Duh božji in ne morda nekaka duša vesolja, ki bi bila zlit z Njim, kakor sanja panteizem. Vesoljstvo samo se upira tej zmozi, da je nekaj sestavljenega in da je pri vsej svoji lepoti in harmoniji nepopolno, kar se ne strinja z božjo popolnostjo Najvišjega Bitja. To je Duh božji, ki se loči in razlikuje od sveta, ki pa ne živi zunaj sveta v nekaki razsrjeni osamljenosti, kakor da bi prepuščal stvarstvo njegovim usodi, kakor trdijo teorije deistov, pač pa je pričujoč v svetu kot Stvarnik, Ohranitelj in vsemočni Vladovalnik. Nanj je navezan svet po svojem notranjem bistvu in delovanju in je od Njega popolnoma odvisen.

To je Duh božji, ki se razodeva znanstveniku, ki je razumel smisel stvarstva z dihom dobrote in ljubezni, torej vse drugače kot mrzlo vseмирje. To je Duh božji,

ki se na poseben način osredotočuje in razodeva v človeku, ustvarjenem po njegovi podobi in sličnosti, ki ne smatra za nevedno napraviti človeka deležnega nerazumljivo ljubeznivega delovanja, kot je ravno odrešenje po njegovem skrivnostnem učlovenju. Razširjeno pojmovanje vseмирja, ki je upravičeno odpravilo staro geocentrično in antropocentrično pojmovanje vseмирja in ki je napravilo iz našega planeta nekaj zvezdni prašek in iz človeka deleca tega praška, nikakor ne nasprotuje, kakor so nekateri, razpravljač o skrivnosti učlovenja, mislili, ne ljubezni ne vsemočnosti Tistega, ki je zgolj duh in ki je kot tak neskončno vzhvišen nad materijo, četudi bi bile njene dimenzije glede prostora, časa, mase in energije še tako ogromne.

Ob koncu svojega govora je izrazil sv. oče željo, da bi moderno pojmovanje astronomske vede, ki je bila ideal tako velikih mož, kot so bili Kopernik, Galileo, Kepler in Newton, prinesla mnogo čudovitih sadov modernih astrofiziki, tako da bi astronomska podoba vseмирja dosegla tem večjo izpopolnitev.

Opozorilo dušnim pastirjem

»Misijonska nedelja« izide tudi letos kakor lani. Dobite jo pravočasno. Gg. dušni pastirji se naprošate, da takoj sporočite na Upravo M.N. - Riva Piazzetta 18, Gorica - koliko izvodov želite. Na prepozne naročitve se ne bomo mogli ozirati. Kdor ne bo naročil, mu »Misijonske nedelje« ne bomo poslali. To pa zato, da se izognemo nepotrebnim stroškom.

Ured. in uprava M.N.

Nov molitvenik

za čiščenje presv. Rešnjega Telesa

Med našim narodom je javno skupno čiščenje presv. R. T. zelo priljubljeno in razširjeno. K temu je pomagala bratovščina presv. R. T., pa tudi molitvenik Večna molitev. Pač ni slovenske hiše, ki bi tega molitvenika ne poznala. Leta 1935. je izšel že v deseti izdaji!

Doktor Franc Jaklič nam je sedaj preskrbel nov molitvenik za ure čiščenja: PRED BOGOM POKLEKNIMO (Buenos Aires, 1952). Ko sem knjižico zagledal, mi je takoj ugajala njena lična oblika lahka, priljučna, da jo lahko deneš v žep, trdno in v usnje vezana; ima 416 strani. Tisk lep in jase, s srednje debelimi črkami. Velja 700 lir.

Še lepša je pa njena vsebina.

Ponekod imajo pridigane ure čiščenja, menda mislijo, da je nekaterim dolčas pri molitvi. Pri uri čiščenja pa pride predvsem v poštev molitev. Dr. Jaklič je večje znal združiti pouk in molitev; pa tako, da verniki v molitvi sami izpovedujejo verske in moralne resnice, obenem premišlujejo, prosijo odpustčenja, zadostujejo, tudi za druge, se kesajo, prosijo blagoslova, ves čas pa častijo učlovečenega Boga v sv. Hostiji. Ure so pisane v lepem jeziku, jedrnat, nazorno; prav lepo spleta pisatelj svetopisemske dogodke in izreke; obenem pa je porazdeljenih v knjigi 34 evharističnih in Marijinih pesmi, najlepših.

Vse je dogmatično točno, silno vzgojno; kaj boljšega ne moremo zahtevati. S ponovnim uporabljanjem tega molitvenika pri javnem ali zasebnem čiščenju presv. R. T. bo v duhovnem življenju župnija zelo napredovala.

Te molitvene ure vsekakor precej nadkriljujejo v vsakem oziru one iz Večne molitve. Enajst jih je: v čast presv. Rešnjemu Telesu, Sreči Jezusovemu, Svetemu Duhu, Materi božji; potem za adventni, božični, postni, velikonočni čas; nadalje za misijone, cerkveno zedinjenje in blagoslov narodu.

Dušni pastirji! Uvedite ta molitvenik, veseli boste! Verniki, sežite po njem, ne bo vam žal! - Knjiga zasluži, da bi bila prestavljena v druge jezike.

Knjigo dobimo v kratkem tudi v Gorici in Trst.

Kakor hitro pride pošiljka, vam sporočimo.

Msr. S. G.

Draga umetnina

Milanski občinski svet je sklenil kupiti poslednje Mihangelovo delo »Pieta Rondanina« za znesek 135 milijonov Lir. Umetnina je bila doslej privatna last neke rimske družine.

Z GORIŠKEGA

Poročilo

V sredo 17. sept. so se v Gorici v Domu Brezmadežne sestali slovenski duhovniki iz goriške nadškofije v Italiji, da se porazgovorijo o raznih dušnopastirskih zadevah. Med drugim so obravnavali tudi vprašanje sodelovanja s komunizmom in s komunističnimi strankami pri volitvah. Soglasno so se izrekli zoper vsako sodelovanje s komunizmom in zoper vsako povezavo pri volitvah s strankami, ki izpovedujejo brezbožni komunistični in totalitarni program. Zato svetujejo domačim politikom, naj na prihodnjih volitvah ne sklepajo kakih povezav z Demokratično fronto Slovencev, ker vidijo v njej stranko s komunistično in totalitarno ideologijo.

Obvestilo

V Gorici Via Mazzini št. 4/III so se naselile Marijine sestre od Čudodelne svetinje (bolniške sestre sv. Vincencija Pavelskega). Njih poklicno delo je strežba bolnikov po domovih. Kdor bi torej želel imeti dobro postrežbo bolnikov na domu, naj se obrne nanje. Sestre grede bodisi v slovenske kot italijanske družine.

Matura v jesenskem izpitnem roku

Po odredbi naučnega ministrstva se zrelostni izpit (licejska matura) in učiteljski usposobljenostni izpit (učiteljska matura) pričeta 30. t. m. in ne 29., kakor je bilo prvotno določeno. Vrstni red za pismene naloge se zato pomakne za en dan naprej. Pričetek ustnega izpraševanja pa bo določen med pismenimi izpiti.

Krojni tečaj

Naznanjamo, da se bo vršil v Gorici krojni Tečaj E.R.E.-VI. za gospe in gospodične. Tiste, ki ga nameravajo posecati, naj se zgledajo dne 1. oktobra ob 19. do 20. ure na šoli v ul. Randaccio 22-24, kjer dobijo vsa potrebna pojasnila.

Romanje v Barnas

Na roženvensko nedeljo 5. oktobra ob 1.30 popoldne bo zadnje romanje v tem letu k Materi Božji v Barnas pri Čedadu. Vpisuje se pri g. Kleindienstu, fotografu na Travniku.

Mašniško posvečenje v Gorici

Preteklo kvatno soboto je goriški nadškof podelil zakrament sv. mašniškega posvečenja dvema diakonom goriške nadškofije in sicer č. g. Bilbiju in Mariniju iz Romansa. Istočasno je nadškof podelil tudi nekatere druge nižje in višje redove.

Doberdob

SMRT NAJSTAREJSEGA MOŽA

V naši vasi smo pretekli teden slovesno pokopali najstarejšega moža v fari, Petra Lakoriča, starega 95 let. Prav do zadnjih let je pridno hodil na delo, kar mu je, kot je sam trdil, podaljševalo življenje. Umrl je lepo krščansko smrt, kot je lepo krščansko živel.

Smo v najlepšem času kmetijskega leta, ko se spravljajo pridelki, posebno trgatve. Grozdju se pozna poletna suša, tudi gnolba mu ne prizanaša, a vendar vince obeta, da bo dobro.

V šoli preurejajo šolske prostore, da bo namesto 4 kar 6 šolskih sob. Ta preureditev je bila iz več vzrokov nujna.

Sodim jo samo po njenem običajnem vedenju v pisarnah tvornice.

Komaj pride, že začne precejati svoj jezik.

Oni dan - tega ne bom zlepa pozabil - ni imela niti časa odložiti klobuk in obleči delovni plašč, ko je za začela; rekla je, da je »strapast«, če zahtevajo od nje, da pride v pisarno že ob pol devetih, ko je bila vendar vedno navajena prihajati šele ob devetih. Na resnost vojnih razmer ni pomislila.

To je veljalo ravnateljstvu, to se pravi: meni.

Nihče ne najde milosti v njenih očeh. Sedaj se loti te... potem kake druge.

Vsak pride na vrsto... vsakega pozove pred svoj sodni stol in vsak je obsojen brez priziva.

Če jo človek sliši, ko govori in odloča s svojim zapitim glasom, bi mislil, da je utelešena popolnost, da bi vse šlo zelo dobro, če bi bila ona ravnateljica tovarne ali predsednica republike.

Njena ošabnost je brez mej.

Ona pa se tega ne zaveda.

Večkrat moram misliti na tistega moža iz evangelija, ki je videl slamico v očeh svojega sosedu, bruna v svojem lastnem pa ne.

Prvo nedeljo v oktobru bo v Doberdolu sv. birma popoldne ob treh. Otroci se pridno pripravljajo, celo na pašo hodijo s katekizmom pod pazduho. Gospod škof jih bo gotovo vesel.

Štandrež

Prihodnjo nedeljo dne 28. sept. bo v naši cerkvi delitev zakramenta svete birme. G. nadškof pride ob 10. uri, nakar bo sv. maša in po njej sv. birma.

V šoli se je začelo vpisovanje otrok. Nadejamo se, da bodo starši napravili svojo dolžnost in bodo otroke vpisali v slovensko šolo in v slovenski vrtec.

Praznik grozdja v Gorici

Izredno lepo vreme je privabilo v nedeljo mnogo meščanov in tudi okoličanov na goriški Korzo in predvsem popoldne v ljudski vrt, kjer so bile okrog ribnika postavljene okusne stojnice in sicer iz kmetije dr. Casolo iz Fogliana, SATCA iz Angoris, in Pausi iz Ločnika. V teh stojnicah so bili razstavljeni najlepši sadni pridelki, v prvi vrsti grozdje. Zjutraj ob 11 uri je bila ob navzočnosti vseh goriških predstavnikov slovesna otvoritev, pri kateri je prefekt podelil dve nagradi, ki sta bili določeni za prodajalce sadja. Nagradi sta dobili trgovina Carmela Firincellija na Korzu in trgovina Antona Vidiča iz ulice IX. Agosto. Tudi druge goriške trgovine, ki so zelo okusno pripravile svoja izložbena okna, so bile deležne pohvale. Ker se komisijska v nedeljo ni mogla zediniti, kateri trgovini naj bi prisodila prvo nagrado, so to določitev odnesli na prihodnji dan. Popoldne so precej poživile praznik grozdja narodne noše iz Furlanije in tudi od Sv. Roka, ki so uprizorile tudi nekaj plesov. Tudi za muziko je bilo preskrbljeno, tako da so Goričani in predvsem trgovci za hip pozabili na vsakdanje skrbi.

Cirkus „Apollo“ je prispel v Gorico

Na Rojcah se je že ustanovil veliki cirkus »Apollo«. V torek je imel svojo prvo predstavo.

Ta največji evropski cirkus potrebuje za prevoz osebja, potrebnega materiala in zveri kar štiri posebne vlake s skupno 180 vozov. Da lahko postavijo ona novega to veliko potujoče mesto, potrebujejo 18.000 kv. metrov zemljišča. Pod šotorom za predstave dobi lahko prostora 4000 ljudi. Cirkus, ki je last nemškega komendatorja Emila Wakerja, ima tudi lastne delavnice, lastne električne in telefonske centrale, tako da cirkus sam lahko postavi na noge v 8 urah.

Državni natečaji

Prefektura sporoča, da je razpisan natečaj za 80 mest podporočnika pri policiji za javno varnost.

Prav tako je razpisan drug natečaj za 40 mest poročnika pri isti policiji.

Kdor se zanima, dobi potrebna pojasnila na prefekturi.

Premakljiva lestvica za kmetijske delavce

Po dolgotrajnih pogajanjih so dokončno podpisali sporazum med delavskimi sindikalnimi zastopniki in pa zastopniki gospodarstev s katerim se uvaja premakljiva lestvica tudi za kmetijske delavce. Premak-

Vse to bi bilo razmeroma brez pomena, kajti kdor vedno kritizira, začne presedati. Toda oblastna, nasilna, prepirljiva Leona širi okoli sebe pravi teror.

Kadar pride navzkriž s katero svojih kolegic... ali s kakim uradnikom ali slugom, se nihče v pisarni ne upa vpričo nje govoriti z njim, obsojenecem, v strahu, da bo tudi njega vzela na piko.

Če ima človek družino in zaradi tega mora služiti kruh, potem je razumljiv mol, ki ga šibkim zaukazuje strah, da ne izgubi službe, oziroma da ne najdejo druge. Leona misli, da ima prijatelje; ima pa le sužnje.

Tragično pri tej reči je to, da je ne morem odpustiti, ne da bi povzročil žaloigro v tvornici. Varuje jo namreč zelo vpliven politik, s katerimi je treba računati. V zakulisni politiki pač ni nič preprostega.

Sam glavni ravnatelj mi je priznal, da so razmere obupne, da zaradi njih sam trpi, a da mora molčati.

Včasih mi očitajo da sem šibak, da mi manjka trdnost nastopa.

Mislím, da to ni res, ne da bi se hotel hvaliti. Primerjam le prednosti in nevarnosti, ki bi se pokazale, če bi bila Leona odpuščena.

ljiva lestvica pomeni, da se plače vedno avtomatično prilagajujejo vsakokratnim spremembam cen življenjskih potrebščin. Če se cene višajo, se plače avtomatično višajo; če cene padajo, tudi plače sorazmerno padajo. S tem je dosežen velik napredek pri socialni pravičnosti, ker res ni bilo prav, da so vsi ostali delavci uživali prednosti premakljive lestvice, samo kmetijski delavci ne. Istočasno so z zakonom o premakljivi lestvici zagotovili tudi najnižjo dnevno plačo kmetijskega delavca. Novi zakon stopi v veljavo s 1. oktobrom.

Trgovina z Jugoslavijo

Trgovinske zbornice so v mesecu avgustu izdale 20 uvoznih in 27 izvoznih dovoljenj v okviru Videmskega sporazuma za obmeje blagovne izmenjave. Uvozili so za 44.565.000 lir blaga, v veliki večini gradbenega lesa, premog, klavno živino in zdravilne rastline. Izvoženega je bilo za 38.073.856 lir blaga in sicer avtomobilski nadomestni deli, električni in hidravlični material, šivalni stroji, pisalni in računalni stroji, nadomestni deli za kolesa in motorna kolesa.

Zrelostni izpiti in vpisovanje na slovenskih srednjih šolah

V jesenskem roku se začnejo zrelostni izpiti na višjih srednjih šolah v torek 30. septembra ob 8. 30 s pismeno nalogo iz slovenščine.

Opozarjamo, da se zaključil vpisovanje učencev, ki so izdelali v poletnem roku 25. t. m., učencev pa, ki so izdelali v jesenskem roku, 30. t. m.

Rupa

V soboto 13. t. m. smo spremljali k zadnjemu počitku 78. letno vdovo Marijo Povodnik. Globoka žalost, ki jo je občutila zaradi izgube svojih treh sinov, je grenila zadnja leta njenega življenja. Bila je verna in krščanska žena, od vseh spoštovana, o čemer je pričala velika udeležba pri njenem pogrebu. Domači pevec so ji zapeli tri žalostinke. Ljubi Bog naj podeli večni mir njeni blagi duši! Preostalih naših iskreno sožalje.

V četrtek 18. t. m. pa smo imeli lep in vesel dan. Poročila se je namreč naša priljubljena gospodična Anica Preti, nečakinja tukajšnjega g. župnika Karola Reja, z g. Romanom Vuga.

Lepa in mirna se je prikazala nevesta Anica iz župnišča, kakor bi bila vsa oblita od belega čara. K poročenemu oltarju sta jo spremljala preč. g. župnik, njen stric, ter njena teta, g.čna Olga Reja. Pred cerkvijo jo je pozdravila belooblečena deklica s primerno deklamacijo ter ji voščila vso srečo v Bogu.

Po poročenem obredu in sveti maši, kateri smo prisostvovali skoraj vsi Rupenci je bilo posebno zanimivo in genljivo to, da se je duhovnik približal nevesti, ji prerezal modri trak z Marijino svetinjo, ki ga je kot članica Dekliške Marijine družbe zadnjičkrat nosila krog vratu, ter ji spregovoril te besede: Doslej si bila Marijina kot dekle, odlej pa boš Njena kot žena. Lahko si vesela, ker Marijini otroci imajo pravico do veselja. - Ko sta se novoročena vračala iz cerkve, so njuni spremljevalci, - prijatelji, znanci in sorodniki, - metali »konfete« na desno in levo, otroci pa seveda na jurš nanje! To ti je bilo veselje! — Pred župniščem smo ex-gospodično Anico in njeno nega Romija kar obkolili ter jima podali roke s pristrčnimi voščili. Pred slavlom, kom, — na katerem se je blestel napis: Bog daj srečo! — pa so nekatere deklice v belih oblacihih, pod vodstvom g.čne

učiteljice Dore Maraž, zarajale ter z ljubimi kretnjami zapele novoročencema v čast: ... Bog je ljubezen, — ljubezen je vse! Zvečer so se oglasili pa naši peveci. Tako se je zaključil ta lep in vesel dan. — okot se šikae, — s pesmijo.

Gospa Anica! V zlatem okviru ljubezni

S TRŽAŠKEGA

Shod katoliških organizacij

Na misijonsko nedeljo 19. oktobra priredi Duhovska zveza v Trstu skupni shod vseh katoliških organizacij. Cerkveni del shoda se bo vršil v kapucinski cerkvi na Montuzzi, izven cerkveni del pa v dvorani Ljudskega doma v auditoriju. To je že peti vsakoletni shod, ki bo letos zajel vse naše cerkvene organizacije. Podrobnosti sledijo v drugem tednu.

Most čez Glinščico

Prejšnji ponedeljek je bil javnosti izročen novi most čez Glinščico, ki teče med Boljuncem in Dolino. Most je zelo velik, saj so ga delali kar dobro leto. Od mosta so razpeljane po modernem načinu kar štiri lepe ceste. Vsa dela so stala 22 milijonov lir. Vse to je hvalevredno in zelo dobro. Ni pa prav, kar se je ob slovesnosti novega mostu zgodilo, oziroma kar se ni zgodilo. Kot katoličani in kot Slovenci izjavljamo, da smo bili od italijanskih oblasti na prvi dan novega mostu zelo razžaljeni.

Kaj obsojamo kot katoličani? Novi most čez Glinščico ni bil blagoslovljen. Opustitev uradnega blagoslova je žalitev vsega prebivalstva, ki mu je most namenjen. To prebivalstvo je katoliško in vsi tujci, ki pridejo v naše vasi, naj to vedo in naj se po tem ravna! Med ljudstvom je bilo oni ponedeljek 15. sept. veliko povpraševanja, kako bo izvršen blagoslov, ki je bil doslej pri novih mostovih vedno v navadi. Te velike pomanjkljivosti ni zagrešila komunistična dolinska občina, ampak tržaška gospoda, ki se v naših katoliških in slovenskih vaseh žaljivo obnaša proti prebivalstvu.

Kaj obsojamo kot Slovenci? Čez most so si drznili italijanski gospodje v popolnoma slovenski občini raztegniti italijanski trobarvni trak, ki naj bi ga neki predstavnik oblasti prerežal in tako most moderno »blagoslovila«. Trobarvni italijanski trak je sicer oni gospod res prerezal, a še prej je moral delavce pobrati zmečkani trak pod mostom, kamor ga je v sveti jezi pognal dolinski župan. Ko je namreč dolinski župan prišel k slovesnosti na novi most in videl pripravljeno italijansko zastavo, je storil samo svojo dolžnost in jo sam lastnoročno odstranil, ker v dolinsko slovensko občino italijanska zastava ne spada! Župan je pozneje v javnem govoru izrazil zavezniškim oblastem hvaležnost prebivalstva za novi most in istočasno dal italijanskim samozvanim gospodarjem, ki se bahajo z dolarskim tujim perjem, tako lekciijo, da si jo bodo kar dolgo zapomnili. Po končanem fašizmu še niso slišali v tako slovesni in resni obliki, da živimo v dolinski občini Slovenci, vsi drugi prisilci pa naj se obnašajo kakor gostje! Radi tega županovega dejanja je bilo veliko jeze v italijanskih listih po celem polotoku vse do Kalabrije. Kaj pravijo na vse to gg. zavezniki? Dobro vemo, nič ne pravijo, samo čakajo, kdaj bo

iskrečim se bisernim snegom.

Mraz je suh, veter zelo oster.

Zato se nisem mogel upreti skušnjavi, napraviti po poljih priljubljeni sprehod, ki me opaja z radostjo, ker pri tem pozabim na vse.

Veden bolj!... Večno razpravljanje. Nikdar ne biti samostojen! Nikdar nič napraviti iz lastne volje! Razum neprenehoma nadzoruje srce... Srce pa se razumu upira... Kako sem utrujen ob koncu marsikaterega dne!

V takih trenutkih se mi zdi, da sem, če se pogledam v naravo, v varnem zavetju pomirjive preprostosti Boga, ki je naravo ustvaril s tako ljubeznijo.

Požvižgal sem torej prijatelju psu... Vzel sem palico in se napotil preko polj.

Popolna puščava... nekakšna Finska; bilo je samo 10° pod ničlo; toda mraz je bil občuten, kajti snežni sunki severnega vetra so mi neprestano bičali obraz.

Bil sem toplo oblečen in imel sem trdne gamaše. Korakal sem miljo daleč po polju. Zmotil sem samo raj krokarjev, ki so ključali v kope sena in ruvali mlado žito, da bi si napravili zalogo živeža na kmetove stroške.

Kako prekanjeni in nezaupni ptiči so

DRAMSKI KROZEK IZ ROJANA

ponovi

v nedeljo 28. septembra v

BAZOVICI

igro v 4. dejanjih:

VRNITEV

Začetek ob 5h popoldne

Vabljeni!

laški petelin zadavil slovenskega.

Pa ga ne bo! Majhen petelin je trdoživ in na svojem dvorišču svoj gospod!

Šolska obvestila

Višja šolska uprava sporoča, da so objavljene prednostne lestvice diplomiranih prosilcev za poverjena in nadomestna mesta na slovenskih srednjih šolah za šolsko leto 1952/53.

Te prednostne lestvice, ki so na vpogled od 18. do 27. septembra 1952 na Slovenski nižji srednji šoli v Trstu, ulica Scuola nuova št. 14/II, med 10. in 12. uro, vsebujejo povišanje točk v smislu Odredbe Prosvetnega urada Z.V.U. z dne 7. avgusta 1952.

Prosileci lahko predložijo prizive, omejene samo na novo označene povišane točke, dočim so vse druge postavke končnoveljavne.

Lep uspeh

so imele duhovne vaje za tržaška dekleta. Prvi tečaj je bil namenjen dijakinjam, ki jih je prišlo 23. Zelo navdušeno so se pohvalile nad lepoto duh. vaj, ki jih je vodil g. Janežič. Ob slovesu so mnoge takole govorile: 2 dni duh. vaj je premalo, prihodnje leto hočemo tudi mi imeti 3 polne dneve!

Isti večer, ko so dijakinje zaključile delo za svojo duhovno prenovitev, so se prav tako pri č. sestrah v ul. Ginnastica zbrala kmečko-delavska dekleta. Teh je bilo 37, po večini v starosti okrog 20 let in še mlajša. Prišle so iz mesta in okolice. To ti je bilo petja in še kako ubrano so pele dvo in troglaso! P. Alfonz iz Hontuce se je zelo potrudil in žel tudi lep uspeh s svojimi govori. Ob zaključku so se tudi fotografirale.

Z zadovoljstvom moremo ugotoviti, da je bilo na letošnjih duh. vajah v Trstu udeleženi 60 deklet. Škoda, da se niso v vseh župnijah odzvali povabilu! - Najbrže bo v novembru tudi pri č. sestrah v ul. Besenghi en tečaj duh. vaj za slovenska dekleta. Kaj več o tem homo še sporočili.

Darovi za sklad L. Kemperla

250 L daruje neimenovana iz Doline.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič

Tiskarna Budin v Gorici

pač pa krokarji in kako dobro poznajo človeka! Na razdaljo dve sto metrov je star krokar dal znak in vsa jata je z jeznim krakanjem odletela, da bi se za mano zopet spustila na zemljo.

Ko sem se vrnil, ves omamljen od mraza in beline, so se mi zidovi gradu in hiš, tudi novih hiš zdeli sivi in umazani.

Prišlo mi je na misel, da delajo takšen vtis tudi najčistejše človeške duše, ko pridejo pred neskončno čistega Boga.

Ob pol devetih sem prišel domov. Srečal sem gospodično Chantalovo; tudi ona je bila lepa v svoji otožni lepoti.

Pod plavimi lasmi so bila njena od mraza zardeva lica kot rožnati lističi. Imela je jopico iz črnega astrahana. Na snegu je korakala lahno kot vitka mlada boginja. Ustavila se je pred Esmeraldo, ki se je ljubko postavila pred njo na zadnje noge, da bi dobila svojo ploščico čokolade.

Ko sem potoval po Grčiji, sem občudoval nek Dianin kip iz belega marmora. Chantalova ji je bila danes zelo podobna. Manjkal ji je samo lok in tul.

Na srečo ni Leona zvedela za mojo misel, kajti sicer bi mlado dekle drago plačalo minuto lepote, katero mi je podarilo, ne da bi kaj slutilo. (Nadaljevanje)